

KONYHA

- A tisztítószerket legjobb magasan tárolni, ahol a gyermek nem fér hozzá. Ha mégis alacsonyan tárolja, biztonsági zárral védje a szekrényt.
- Ne engedje a gyermeket a forró sütő, vízforraló, olajsütő közelébe.
- Főzés közben részesítse előnyben a főzőlap fal feletti rózsáit, mert így nehezebben tudja gyermeke megközelíteni a forró ételt. A serpenyők nyele mindig befelé nézzen, mert ennél fogva rántja legkönnyebben magára a kisgyermek a készülő ételt.
- Ha olajban süt, legyen ott folyamatosan, és kétharmadánál jobban ne töltsen meg az edényt, nehogy kifusson.
- A késeket, ollókat, villákat olyan helyen tárolja, ahol a gyermek nem érheti el.

GYERMEKSZOBA, HÁLÓSZOBA, NAPPALI

- Gyermeke ágát az ablaktól és a fűtőtesttől távol helyezze el, amivel kizuhanást és megégést előzhet meg.
- Hajszütő vasat, hajvasalót, arcszaunát, égő gertyát, mécses, gőzölgő gyógyteát ne hagyjon a gyermek szobájában, vagy olyan helyen, ahol elérheti.
- Nyílterű fűtőtestek esetében (kályha, kandalló) használjon védőrácsot, hogy a gyermek ne mehesen a közelébe. Olyan konvektorokat, radiátorokat is érdemes így védeni, amelyek magas hőmérsékletre melegszenek.
- Akadályozza meg, hogy a gyermeke olyan eszközökkel játszhasson, ami megégetheti, vagy tüzet okozhat.
- Látássérült gyermeke számára gondoskodjon körának, képességeinek megfelelő biztonságos játékokról.

FÜRDŐSZOBA

- A fürdőhelyiségek kellő megvilágításáról és azok érintésvédelméről fokozottan gondoskodjunk.
- A gyógyszereket zárható, a gyermek által nem érhető helyen tárolja.
- A mosó- és tisztítószerket legjobb magasan tárolni, ahol a gyermek nem érheti el. Ha mégis alacsonyan tárolja, biztonsági zárral védje a szekrényt.
- Mielőtt a gyermeket a fürdővízbe teszi, mindig győződjön meg annak hőmérsékletéről úgy, hogy bemártja a saját könyökét.
- Villanybojler vízhőmérsékletét 55°C-ra állítsa, amivel megakadályozhatja, hogy a gyermek leforrassa magát.
- A kiegészítő fűtőberendezéseket és egyéb elektromos berendezéseket (pl. hajszárítót) az érintésvédelmi szabályok betartásával, óvatosan használja. Ne szárítson hajat a kádban vagy a kád szélén.
- Soha ne hagyja a konnektorba bedugva a hajszárítót, különösen a kád vagy a mosdókagyló közelében!
- A fürdőszoba biztonságos használatát látássérültek számára fokozzák a különféle kapaszkodók, amelyeket mennyezetre és oldalfalakra erősíthet fel.
- A kádba, zuhanyzóba elhelyezett rögzíthető ülőkék használata is növeli a biztonságot.
- Fogycékos gyermeket rövid időre se hagyjon egyedül a fürdővízben.

Írta: Dr. Páll Gabriella
Lektorálta: Dr. Vekerdy-Nagy Zsuzsanna
Tipográfia: Vass Zoltán
Nyomdai kivitelezés: Divald Bt.
Kiadó: Országos Gyermekegészségügyi Intézet, 2010
Készült a „Közös kincsünk a gyermek”
Nemzeti Csecsemő- és Gyermekegészségügyi
Program keretében

Nekiünk kell óvni!

OTTHONI BALESETEK MEGELŐZÉSE LÁTÁS- ÉS HALLÁSFOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ GYERMEKEK SZÜLEINEK

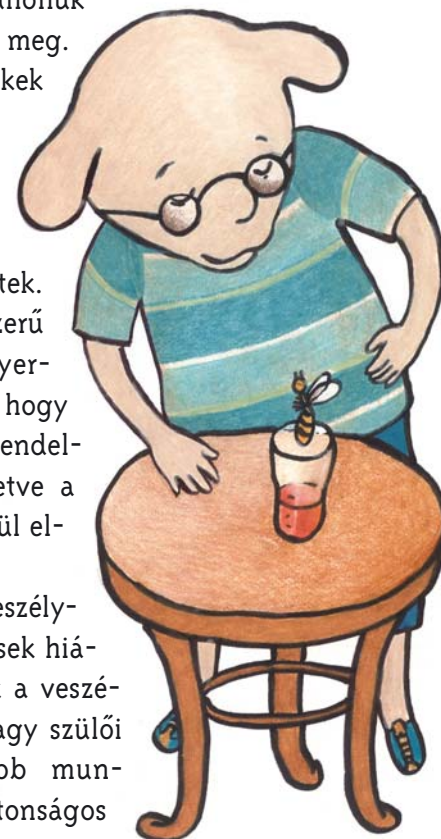
A biztonság érték. A legsúlyosabb balesetek akár örökre megváltoztatják az egész család életét. Igen gyorsan, percek, másodpercek alatt következnek be. Gyermekekben legtöbbször saját otthonukban, vagy annak környékén sérülnek meg. A különleges nevelési igényű gyermekek fokozottan veszélyeztetettek.

A látássérült gyermekeket gyakrabban érnek balesetek, főleg az elesés, leesés, égés (különösen forrázás), valamint a fulladás szempontjából veszélyeztetettek. Biztonságuk az otthoni környezet célszerű átalakítását igényli. A látássérült gyermekek otthoni nevelésének fontos célja, hogy a használati- és kényelmi tárgyakat rendeltetésszerűen, önállóan birtokolják, illetve a lakás bármely helyiségét segítség nélkül elérjék és használják.

Az hallássérült gyermekeket az sodorja veszélybe, hogy a hangingerek, figyelmeztetések hiányában nehezebb idejében elkerülniük a veszélyes helyzeteket (pl. riasztók hangja vagy szülői figyelmeztetés). Lassabban, kitartóbb munka árán taníthatóak meg velük a biztonságos viselkedésre.

A balesetek többsége megelőzhető. Ebben a különleges nevelési igényű gyermekek gondos szülői felügyelete, valamint a biztonságos otthoni környezet kialakítása kiemelkedő jelentőségű.

SOHA NE HAGYJA FELÜGYELET NÉLKÜL FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ GYERMEKÉT!

✗ Ne hagyja egyedül! Mindig legyen különleges nevelési igényű gyermeke közelében. Nincs rövid idő, „csak egy perc”, a baj mindig akkor történik, amikor nem számítunk rá! Ha bármit veszélyesnek érez, olyat lát, amiből baj lehet, ne várjon, mozduljon azonnal! Avatkozson be, szüntesse meg a veszélyt! A gyermek számára érhetően, akár többször is szeretettel magyarul szóljon el, hogy miért szakitotta félbe tevékenységét, mitől akarta megölni. Hallássérült gyermek látóterébe kell kerülnie ahhoz, hogy észrevegye figyelmeztető jelzését. Ne feledje, hogy egy látólag alig veszélyes helyzetből másodpercek alatt súlyos baleset származhat!

A baj bármikor megtörténhet!

✗ Tanítsa gyermekét! Meg lehet előzni a bajt, ha a gyermek számára érthető módon, a mások példáján keresztül tanítjuk, mielőtt még kialakulna a veszélyhelyzet. A látássérült gyermek számára pótolhatatlanok a mesék, beszélgetések, a saját környezetükből vett példák. Eljátszhatjuk gondolatban, mi történne, ha bajba kerülnénk, mit kellene tennünk, hogyan előzhetnénk meg az ilyen helyzetet. Fontos, hogy a vak vagy alig látó gyermek által használt tárgyak tapintással könnyen felismerhetőek legyenek. A Braille írás elsajátítása javítja helyzetüket. A hallássérült gyermek a környezetében látottak, tapasztaltak alapján alakítja ki saját viselkedését. Kiemelkedően jelentős, hogy milyen példát lát.

Saját viselkedésével mutasson példát!

✗ Értékelje megfelelően gyermeke veszélyérzetét, készségeit, ismereteit! Legyen tisztában azzal, hogy gyermeke képességei mit tesznek lehetővé. Környezetét ennek megfelelően alakítsa ki, felügyeletét így biztosítsa. A különleges nevelési igényű gyermekek, hasonlóan egészséges társaikhoz, minden után érdeklődnek, de nem látják előre a veszélyt.

Ehhez figyelni, ismerni kell a gyermeket.

✗ Vegye észre, hogy mi az, ami túl nehéz, ismeretlen, veszélyes számára! A fogyatékos gyermekeket körülvevő környezet inkább egészségesek illetve felnőttek számára készült. A gyermek nem tudja előre, hogyan végződhet egy-egy merész vállalkozás, mi lesz a mozdulat vége.

Az előregondolkodás a felnőttek feladata!

✗ Figyeljen a változásra! Ismeretlen helyeken, helyzetekben gyermeke a megszokottól eltérően viselkedhet, hiszen olyan hatások érhetik, amelyekhez nincs hozzászokva. Az új környezet váratlan veszélyeket rejthet, a napirend felborul, a gyermek fáradtabb, vagy épp a megszokott felügyelet lanyhul.

A folyamatos felügyelet elengedhetetlen!

✗ Mérje fel előre az új veszélyeket! Ahogy a gyermek nő, fejlődik, olyan dolgokra is képessé válik, amit korábban nem tudott. Már eléri, már szája alá veszi, már felmászik rá, már meggyújtja, már kinyitja, már megkóstolja, már magára borítja, már átbillen rajta. Amikor gyermeke valamit életében először tesz, az is végződhet balesettel.

Legyen mindig éber!

✗ Ne bizza más gyermekekre fogyatékos gyermekét! A szülői felelősséget nem lehet egy gyermekre áthárítani. Még attól a gyermektől sem várható el, hogy a fogyatékos testvérét fenyegető veszélyeket előre lássa, és meg tudja akadályozni, aki önmagára már elég jól tud vigyázni. A gyermekek jó része tapasztalatlansága miatt saját magát is veszélybe sodorhatja!

A felügyeletet csak megbízható felnőtt biztosíthatja!

✗ Ha más felnőttre bizza gyermekét, adjon részletes információt! Amikor rokonok, ismerősök, vagy más megbízható felnőtt időlegesen felügyel gyermekére, részletesen mondja el, vagy írja le gyermeke szokásait, temperamentumát, a leggyakrabban előforduló veszélyhelyzeteket, azt, hogy mit szokott tenni azért, hogy a gyermek biztonságban legyen, hogyan szokott vigyázni épségére. Kérje meg, hogy ne hagyja egyedül gyermekét, ne engedjen olyasmit, amihez nem szokott hozzá!

Ha másra bizza gyermekét, az is az ön felelőssége!

TERASZ, KERT

- A növényvédő és a permetezőszereket eredeti csomagolásban, a gyermek elől gondosan elzárva tárolja.
- A kerti szerszámokat a gyermek elől gondosan elzárva tárolja.
- A járdákat és lépcsőket tartsa tiszta, jó állapotban.
- Temesse be, vagy gondosan fedje le az udvarán az aknákat, kutakat, folyadékkal telt gödröket. Ha van kerti medencéje, kerítse körül. Arra is figyeljen, gyermeke ne mehessen át felügyelet nélkül olyan szomszédhoz, ahol bármibe belefutadhat.
- Szalonnasütéskor és grillezőskor a gyermeket tartsa távol a tűztől, még akkor is, amikor a sütést befejezték.
- Kutyákkal, macskákkal és más kedvencekkel csak szoros felügyelet mellett játszhat a gyermek, mert sem ő, sem az állat nem tudja, hogyan kell viselkedni a másikkal.

AZ EGÉSZ HÁZ

- Világítsa meg jól a helyiségeket. A gyengénlátó gyermek számára az erős megvilágítás, a színikontrasztok alkalmazása különösen jelentős.
- Tűz esetére készítsen menekülési tervet otthonából, gyakorolják be a menekülés útvonalát. Fordítson külön figyelmet a fogyatékos gyermek kimenetelésére. A bejárati és beltéri ajtók ne nyíljanak menekülési útirányba.
- Szereljen szénmonoxid érzékelőt azokra a helyekre, ahol nyílt égésű fűtőberendezés van (gázbojler,

gázkazán kályha, kandalló). A berendezéseket rendszeresen tartsa karban, ellenőrizze, hogy a készülékek szellőzése megfelelő.

- Az alacsonyan elhelyezett üvegfelületek (ablakok, üvegasztal, tükrök, polcok, szekrények üveg ajtóit) biztonsági üvegből készüljenek, vagy fedje őket biztonsági fóliával.
- Elektromos aljzatokat (konnektorokat) gyermekbiztonsági zárral (dugóval) biztosítsa. Elektromos vezetékek, kábelek, hosszabbítók ne legyenek elérhetőek a gyermek számára.
- Az ablakokra szereljen olyan biztonsági zárat, ami nem engedi az ablakot 6,5 cm-nél jobban kinyitni. A zár olyan legyen, hogy tűz esetén ne akadályozza a menekülést.
- Tartson rendet, tanítsa gyermekét is arra, hogy játék után el kell pakolni. A kisgyermek ne férjen hozzá olyan apró játékokhoz, amit félrenyelhet.
- Ne igyon forró italt, amikor gyermekét az ölében tartja. A gyermek feje fölött ne adjon át forró étellel vagy itallal telt edényt, és ne hagyja egyedül olyan helyen, ahol ilyen van. Ne használjanak forró párolgó inhalációs kezeléseket!
- Vak és gyengénlátó gyermekek nevelését, otthoni önálló tevékenységüket számukra kifejlesztett játékok, háztartási és konyhai eszközök segítik (beszélő készülékek, tapintható jelekkel ellátott tárgyak, speciális informatikai eszközök, telefonok stb.). Tanítsa gyermekét ezek használatára.

ELŐTÉR, LÉPCSŐHÁZ

- Tartsa a bejárati ajtót zárva, nehogy a gyermek elszökjön. A kulcsot tegye mindig azonos helyre, hogy ha menekülni kell, ne okozzon gondot a kulcs keresése. A kapu vagy bejárati ajtó soha ne nyíljon az érkezőre.
- Ügyeljen az ajtók könnyű nyithatóságára és zárhatóságára. A nehéz kapu vagy ajtó balesetveszélyes, kezelése gondot jelent a gyerekek számára.
- Többszintes házban a lépcső fedett helyiségből induljon, és fedett helyiségbe érkezzen, lehetőleg kevés fordulója legyen. Látássérült gyermek ne lakjon emeleti szobában.
- Ha gyermeke nem tud önállóan, biztonsággal közlekedni a lépcsőn, a lépcsők aljára és tetejére szereljen „gyermek-biztos” zárral ellátott kiskaput, ami megakadályozza, hogy egyedül nekivághasson a lépcsősőzsnek. Célzerű a hosszanti merevítőket úgy burkolni, hogy arra a gyermek ne léphessen fel, mert így áteshet a korlátlan.
- A lépcsőn ne hagyjon olyan tárgyakat, amiben meg lehet botlani.
- A lakás minden szintjére szereljen füstérzékelőt. Ne feledje rendszeresen ellenőrizni az érzékelők állapotát, szükség szerint cserélni az elemet.